

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 ianuarie 2014

mun. Chișinău

Colegul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Constantin Gurschi,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procuror împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 august 2013, în privința inculpatului

*Rodionov Maxim Vitali, născut la
05 decembrie 1992 în or. Tiraspol, domiciliat în or.
Rîșcani, str. M. Costin 1, ap. 3, cetățean al R. Moldova,
fără antecedente penale;*

în instanța de fond:

*Termenul de examinare a cauzei
07 august 2012 – 10 aprilie 2013,*

în instanța de apel:

03 mai - 07 august 2013,

în instanța de recurs:

23 octombrie - 15 ianuarie 2013;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani din 10 aprilie 2013, Rodionov Maxim a fost condamnat în baza art. 188 alin. (2) lit. f) Cod penal la 7 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, începînd din 10 aprilie 2013.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Voitiuc Alexandru în baza art. 199 Cod penal, dar în privința lui hotărîrile judecătorești nu sunt atacate.

2. În fapt, instanța a constatat că inculpatul Rodionov Maxim, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflîndu-se pe str. Donici, or. Rîșcani, în apropierea parcului „Victoria”, acționînd în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, l-a ajuns din urmă pe Reaboi Anatolie, l-a împins din spate și, cînd ultimul a căzut la pămînt, i-a aplicat cîteva lovituri cu mîinile și picioarele peste diferite regiuni ale corpului, cauzîndu-i vătămări corporale ușoare, după ce a sustras din buzunarul lui telefonul mobil de

model „Nokia-1616” la prețul de 400 lei și bani în sumă de 130 lei, cauzându-i părții vătămate o daună considerabilă.

În cadrul cercetării judecătorești, partea vătămată a explicat că la 05 mai 2012, ieșind în curte a mers pe lângă Rodionov Maxim cu Voitiuc Alexandru. Cineva din ei l-a lovit și a căzut jos, după ce i-a fost luat telefonul mobil și banii în sumă de 130 lei din buzunar, aplicându-i câteva lovituri în cap și în regiunea pieptului. A pierdut orientarea, nu cunoștea în care parte să o apuce, nimerind ulterior la o stație de alimentare cu petrol. Ține minte că pe drum nu a mai fost maltratat de altcineva și nici nu a căzut jos.

Prejudiciu cauzat de inculpați este unul considerabil pentru el, avînd în vedere vîrsta și veniturile mici. Dauna este restituită integral și nu are careva pretenții față de inculpați.

Prin violență periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei agresate în sensul art. 188 Cod penal, se înțelege aplicarea intenționată a violenței soldată cu vătămarea gravă, medie și ușoară a integrității corporale sau a sănătății, ori care, deși nu a cauzat aceste urmări prejudiciabile, constituie, la momentul aplicării ei, datorită metodei de operare un pericol real pentru viața sau sănătatea persoanei agresate.

Potrivit raporturilor de expertiză medico-legală, la Reaboi Anatolie se determină o traumă cranio-cerebrală închisă cu comoție cerebrală, de asemenea hematoame și echimoze în regiunea feței, care au apărut în urma unor lovituri cu corpuri dure-contodonte, care puteau fi pumnii și picioarele încălțate, probabil în timpul și circumstanțele indicate și provocînd dereglarea sănătății - nu mai puțin de 6 zile, dar nu mai mult de 2 de zile și corespund categoriei vătămări corporale ușoare.

În acest context, instanța a reținut că, prin loviturile aplicate de către Rodionov Maxim lui Reaboi Anatolie, ultimul fiind în imposibilitate de a se apăra reieșind din vîrsta sa înaintată, a existat pericolul real pentru viața și sănătatea ultimului.

Într-u susținerea poziției date, instanța a ținut cont și de declarațiile inculpatului Rodionov Maxim care nu a neagat faptul că l-a ajuns din urmă pe Reaboi Anatolie, l-a îmbrîncit, ultimul căzînd jos și i-a sustras telefonul mobil.

Instanța nu a luat în considerare declarațiile inculpatului Rodionov Maxim precum că nu i-a aplicat lui Reaboi Anatolie alte lovituri, deoarece partea vătămată a declarat cert că, după ce a fost doborît la pămînt și lovit, pe drum pînă a ajunge la stația de alimentare cu combustibil, nu a fost maltratat de către altcineva și nu a căzut pe jos.

Reieșind din cele expuse, instanța a ajuns la convingerea, că învinuirea adusă inculpatului și-a găsit confirmarea deplină în ședința de judecată și a calificat acțiunile lui în baza art. 188 alin. (2) lit. f) Cod penal, ca tîlhărie, adică atacul săvîrșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violența periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei agresate, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont că circumstanțe atenuante nu au fost stabilite, ca inculpatul a săvîrșit infracțiunii în stare de ebrietate, că el de nenumărate ori a avut abateri de la lege, avînd atitudine disprețuitoare față de ordinea publică și societate, fiind supus amenzilor contravenționale pe care nu le-a achitat.

În temeiul acestor circumstanțe, instanța a ajuns la concluzia că restabilirea echității sociale și corectarea inculpatului poate fi obținută prin izolarea lui de societate.

3. Avocatul V. Dolghi a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. e), 90 Cod penal la 3 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 2 ani.

Apelantul a invocat că instanța de fond a menționat că prin loviturile aplicate de către inculpat părții vătămate, ultimul fiind în imposibilitatea de a se apăra reieșind din vârsta înaintată a acestuia, a existat pericol real pentru viața și sănătatea ultimului. La expunerea acestei concluzii instanța a depășit limita de competență, deoarece aceste întrebări intră în competența medicului-legist și nu au fost verificate cât în cadrul urmăririi penale atât și în cadrul cercetării judecătorești.

Nici acuzarea nu era convinsă că în acțiunile inculpatului sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 188 Cod penal, deoarece în partea descriptivă elementele tâlhăriei nici nu au fost constatate, adică atacul asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor.

Conform certificatului primăriei s. Nihoreni, Reaboi A. lucrează în calitate de paznic și are un salariu în mărime de 710 lei. Luând în considerație că telefonul mobil nu prezintă pentru Reaboi A. prima necesitate, nu sunt temei pentru concluzia incontestabilă că lui i-a fost cauzată o dauna considerabilă.

Astfel, acțiunile inculpatului urmează a fi recalificate în prevederile art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal, ca jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșită cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viață și sănătatea persoanei.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 august 2013, apelul a fost admis, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărârie.

Rodinov Maxim a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal la 3 ani 6 luni închisoare, fără amendă.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond a cercetat probele administrate de părți sub toate aspectele, le-a verificat și just a stabilit starea de fapt pe cauză. Tot odată, în lumina recomandărilor date de către Curtea Supremă de Justiție în vederea unificării practicii judiciare, acțiunile inculpatului urmează a fi reîncadrate în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal.

Așa, din sensul recomandărilor menționate, se consideră ca act tâlhăresc, atacul asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență prin care s-au provocat vătămări corporale de grad mediu ori grave. În cazul când în rezultatul acțiunilor făptuitorului care în scopul acaparării bunurilor, s-a aplicat violența fizică urmată de cauzarea vătămarilor corporale ușoare cu dereglarea sănătății de scurtă durată, asemenea violență nu se consideră periculoasă pentru viața ori sănătate, astfel de acțiuni urmează a calificate ca jaf.

Analizând materialele cauzei instanța de apel a reținut că inculpatul, prin loviturile aplicate, i-a provocat părții vătămate leziuni corporale ușoare, adică gravitatea vătămarilor cauzate de inculpat nu ating cele de gradul mediu sau grave.

Potrivit susținerilor părții vătămate, prejudiciul cauzat în urma acțiunilor inculpatului este pentru el considerabil.

Pornind de la cele menționate, ținând cont că prin acțiunile inculpatului întreprinse în scopul sustragerii avutului proprietarului, părții vătămate i-au fost cauzate vătămări ce se clasifică ca fiind ușoare, instanța de apel a reîncadrat acțiunile inculpatului de la art. 188 alin. (2) lit. f) la art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, ca jaf, săvârșit cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viață sau sănătatea persoanei, cu cauzarea de daune considerabile, reținând în sarcina inculpatului că la 05 mai 2012, ora 20.30, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se pe str. Donici din or. Rîșcani, în apropierea parcului „Victoria”, acționând în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, 1-a ajuns din urmă pe A. Reaboi, 1-a împins din spate și, când ultimul a căzut la pământ, i-a aplicat câteva lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite regiuni ale corpului, cauzându-i vătămări corporale ușoare, după ce i-a sustras din buzunar telefonul mobil de model "Nokia-1616" cu prețul de 400 lei și bani în sumă de 130 lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu în proporții considerabile.

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 75, 61 Cod penal.

5. Procurorul a declarat recurs ordinar în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a indicat că recomandarea pe care se bazează Colegiul penal al Curții de Apel Bălți nu este una obligatorie, la acest subiect existând și alte interpretări inclusiv date de către comentarii Codului Penal al Federației Ruse, la fel, prin Hotărîrea explicativă a Curții Supreme de Justiție.

În acest a avut loc un atac săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor. Atacul nu a fost unul întâmplător ca urmare sau în timpul sustragerii bunurilor. Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 50 d din data de 15 iunie 2012, la victimă s-au depistat vătămări corporale ușoare sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă cu comoție cerebrală, hematoame și echimoză în regiunea feței. Astfel, loviturile corporale au fost aplicate preponderent în regiuni de importanță vitală față și cap.

Din materialele acumulate și cercetate în cadrul instanței de judecată rezultă neechivoc că, în acțiunile inculpatului sînt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute și sancționate de dispoziția art. 188 alin. (2) lit. f) Cod penal.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penal, că decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului respectiv pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect se atestă că instanța de apel, conform împrejurărilor constatate și reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, în raport cu motivele invocate în recursul ordinar a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, întemeiat constatînd vinovăția inculpatului și determinînd încadrarea juridică a acțiunilor infracționale ale acestuia în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, iar pedeapsa penală a fost individualizată și aplicată ultimului în limitele prevăzute de legea actuală.

Mai mult, concluziile instanței de apel coroborează și cu următoarele circumstanțe:

a) potrivit rechizitoriului, inculpatul este acuzat că: „în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a ajuns din urmă pe cet. Reaboii Anatolie, l-a împins din spate..., după ce a sustras...”, acțiunile lui fiind încadrate în baza art. 188 alin. (2) lit f) Cod penal (v. 1, f. 150).

Conform art. 281 alin. (2) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvîrșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Potrivit art. 296 alin. (2) Cod de procedură penală, actul de învinuire trebuie să cuprindă datele importante pentru formularea învinuirii. În corespundere cu art. 66 alin. (2) Cod de procedură penală, inculpatul are dreptul să știe pentru ce faptă este învinuit.

În pofida acestor prevederi, organul de urmărire penală nu a indicat, deci nici nu a constatat în fapta descrisă ca fiind comisă de inculpat elementul constitutiv al infracțiunii de tîlhărie prevăzute în art. 188 alin. (2) lit. f) Cod penal - atacul săvîrșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor.

Mai mult, scopul sustragerii bunurilor altei persoane, imputat expres inculpatului prin rechizitoriu, se regăsește în componența infracțiunii de jaf și este prescris în dispoziția art. 187 Cod penal.

Rezultă că învinuirea înaintată inculpaților este una divergentă în aspectul faptei imputate inculpatului și încadrării juridice a acesteia. O asemenea învinuire a afectat dreptul inculpatului de a ști pentru ce faptă este acuzat, adică dreptul la apărare.

Totodată, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decît interesele legii. Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. În corespundere cu art. 8 alin. (3) și art. 389 alin. (2) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvîrșirea infracțiunii și sentința de condamnare nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate dubiile în probarea învinuirii se interpretează doar în favoarea inculpatului.

Prin urmare, instanța de judecată nu este în drept să completeze din oficiu învinuirea cu circumstanțe în fapt care ar justifica-o și care ar agrava situația inculpatului, și să-și întemeieze soluțiile pe presupuneri și dubii;

b) este adevărat că instanțele de judecată s-au condus de explicațiile pct. 6 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 28.06.2004 „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor”, potrivit cărora, în sensul dispozițiilor art. 188 Cod penal, drept violență periculoasă pentru viață și sănătate era considerată vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății, urmată de o dereglare de scurtă durată a sănătății, sau vătămarea medie a integrității corporale sau a sănătății, care a fost urmată de dereglarea de lungă durată a sănătății.

Această practică judiciară s-a format și în temeiul unui act normativ de apreciere medico-legală a gravității vătămarilor corporale, care nu mai este în vigoare.

Actualmente, potrivit pct. 24 a Regulamentului de apreciere medico-legală a gravității vătămarilor corporale, aprobat prin Ordinul Ministerului Sănătății nr. 99 din 27.06.2003, modificat prin ordinul Ministerului Sănătății nr. 654 din 16.08.2011, gradul de gravitate al vătămarilor corporale după criteriul dereglării sănătății, se determină conform timpului necesar pentru restabilirea sănătății în funcție de volumul și caracterul lezionat, care se apreciază în zile, iar conform pct. 27, drept periculoase pentru viață sînt considerate vătămarile corporale, care prezintă pericol iminent-imediat, tardiv sau potențial, ca leziunea să determine moartea, indiferent dacă acest pericol a fost înlăturat printr-un tratament medical sau datorită reactivității individuale a organismului, vătămări care sunt enumerate în pct. 28 al Regulamentului. Conform acestui act normativ, vătămarile corporale de grad mediu sau cele ușoare cu dereglarea sănătății de lungă ori de scurtă durată nu sunt considerate ca periculoase pentru viața persoanei.

Prin urmare, în cazul calificării faptelor persoanei învinuite în baza art. 188 alin. (1) Cod penal - săvîrșirea tîlhăriei prin atacul asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate, se înțelege acea violență prin care s-au provocat vătămări corporale de grad mediu ori grave. În cazul cînd, în rezultatul acțiunilor făptuitorului care, în scopul acaparării bunurilor, a aplicat violență fizică urmată de cauzarea vătămarilor corporale ușoare cu dereglarea sănătății de scurtă ori lungă durată, asemenea violență nu se consideră periculoasă pentru viață ori sănătate, astfel că acțiunile urmează a fi calificate ca jaf.

Circumstanțele enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu argumentele invocate de recurent, că decizia instanței de apel conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că faptei săvîrșite de inculpat i s-a dat o încadrare juridică corectă și că recursul nominalizat este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procuror împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 august 2013, în privința inculpatului Rodionov Maxim Vitali, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 29 ianuarie 2014.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE
DISPOZITIV

15 ianuarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Constantin Gurschi,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procuror împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 august 2013, în privința inculpatului

*Rodionov Maxim Vitali, născut la
05 decembrie 1992 în or. Tiraspol, domiciliat în or.
Rîșcani, str. M. Costin 1, ap.3, cetățean al R. Moldova,
fără antecedente penale;*

În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procuror împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 august 2013, în privința inculpatului Rodionov Maxim Vitali, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată va fi pronunțată la 29 ianuarie 2014.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco